

Sefa Şengül
sefayimben@gmail.com

Sosyal Medyada Özel Hayata Saldırı, Hakaret, İftira ve Yalanlar Büyük Tehdit

SOSYAL MEDYADA ÖZEL HAYATA SALDIRI, MAHREMİYETE DİKKAT EDİLMEMESİ, İFTİRA ATILMASI, HAKARET EDİLMESİ VE YALAN RÜZGARİ ESTİRİLMESİ VATANDAŞLARIN İLETİŞİM AKIŞINI VE HABERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNÜ DE TEHDİT EDİYOR. HER GÜN YENİ BİR PROVOKASYON İLE KARŞILAŞIYORUZ. DOLAYISIYLA BURADAKİ AÇIK GİDERİLMEDİĞİ SÜRECE HERKES İÇİN BÜYÜK BİR RİSK VAR.

Uluslararası literatürde “yeni petrol” olarak adlandırılan “veri”nin güvenliğinin önemi, hayatın her alanına giren teknolojinin yaygınlaşmasıyla günden güne daha da arttı. Bu sebeple Türkiye’de ve dünyada verinin kullanımı ve korunmasıyla ilgili son dönemde birçok adım atıldı. Teknolojinin yer aldığı her alanda dünya ile aynı çizgiyi yakalamayı ve kabiliyet açısından bu sistemleri daha da ileri götürmeyi hedefleyen iradenin bunda katkısı büyük.

Türkiye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın koyduğu milli teknoloji hamlesi vizyonuyla birlikte son yıllarda, savunma sanayiinden sağlık teknolojilerine kadar birçok alanda teknoloji çağının ihtiyacı olan ürünleri dünya standartlarında üretmeye başladı.

Şu günlerde içinde bulunduğumuz pandemi döneminde evden çalışma sistemleri öne çıkarken, dijital teknoloji alanında faaliyet gösteren yerli firmalar bu konuda dahi alternatif programları hızlı bir şekilde hazırlayıp kullanıcıların hizmetine sundular. Bu teknolojik

refleks, son kullanıcıların elini kullanım açısından yerli alternatifle güçlendirirken öte yandan bilgi güvenliği kısmında da Türkiye’nin verisinin yine Türkiye’de kalmasını sağladı.

Veri güvenliği denilince, Kişisel Verileri Koruma Kurumu’nun (KVKK) yanı sıra Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi de ortak çalışmalarla birlikte vatandaşların dijital alandaki güvenliğini sağlamak için gayret sarf ediyor. Fakat dijital dünyada “güvenlik” ağırlıklı olarak veri üzerinden tartışılırken, “içerik” konusu sadece pazarlamanın bir alanıymış gibi görülüyor. Halbuki üretilen her bir içerik, nicel bir veri rakamından daha öte ona erişenlerin algı mekanizmalarına etki edebiliyor.

İçeriğin Korunması Kim Sağlayacak?

Dijital medyada üretilen içerikler dünya genelinde regülasyona en son tabi tutulan alanlar. Fakat son dönemde içeriklerin nicel veriler kadar denetlenmemesi sosyolojik değişimlere yol açabilecek etkiler doğuruyor. Buna Türkiye’deki Gezi

Parkı olaylarından başlayarak kitle hareketlerinin sosyal medya üzerinden oluşturduğu etki, diğer bir yandan da en yakın örnek olarak ABD’de siyahi bir vatandaşın polis şiddetine maruz kalması üzerine başlayan ırkçılık karşıtı gösterilerin raydan çıkması gibi örnekler gösterilebilir.

Dijital içeriklerin vatandaşlara etki eden kısımları sadece bunlar da değil. Öte yandan yine dijital alanlarda fitrat dışı yaşam biçimlerinin normalleştirilmesi ve gençlerin bu tarz eğitime yönlendirilmesi, terör örgütlerinin propaganda-rının herhangi bir filtreye takılmadan ulaşılabilir içerik olarak tıktık uzaklıkta olması da bu etkiler arasında sayılabilir.

Burada, medyanın bağımsızlığı ve dijital içeriklerin özgür bırakılması konusunda uluslararası hassasiyetlerin dikkate alınması, herkesin özgürce fikirlerini beyan etmesinin tesis edilmesi, toplum hassasiyetlerinin ayaklar altına alınması ve özgürleşmenin toplumu ahlaki, sosyal ve kültürel düzeyde dizayn etmeye engel teşkil etmesi gibi noktalar ön plana çıkıyor. “Peki bu anlamda hangi kontrol mekanizmaları yer almalı?” sorusu da elbet sorulmalıdır.

dikkate alarak yayın politikalarını gözden geçirmelerini sağlayacak hem ulusal hem de uluslararası olmak üzere daha geniş kapsamlı regülasyonlara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Mevcut 5651 Sayılı Yasa'nın 8. Maddesi; intihara yönlendirme, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik gibi alenen suç içeren konularda erişim engelleme kısıtlamalarını öngörüyor.

Diğer yandan yalan haber yapmak, birini veya bir grubu iftira ile karalamak, kişilerin onurunu zedeleyici şekilde bireysel veya toplu linç hareketlerinde bulunmak, zihinleri manipüle etmek, toplumu yanlış bilgilerle zehirleyerek galeyana getirmek, suça teşvik, terörü ve teröristi aklamaya çalışmak gibi konularda alınmak istenen her önlem "özgürlüğün kısıtlanması" olarak deklare edilebiliyor.

Yalnız Türkiye'de değil kendi ülkelerinde dahi siyaseti ve gündemi kendi hegemonyaları üzerinden yönetmeye çalışan sosyal medya platformu sahiplerinin, ellerinde bulundurdıkları dijital medya gücüyle bu başıboşluğu kendi lehlerine çevirdikleri de artık gün yüzüne çıkmış durumdadır.

Milyonlarca insanın verilerini araştırmalarda kullanılması için para karşılığı satan zihniyetlerin, algı yönetimi ve istedikleri bölgeleri istedikleri sosyolojik yapıda dizayn etmek için toplumu manipüle ederken devletin bu konuda elinin kolunun bağlı olmaması gerekiyor.

Yani; sosyal medyada özel hayata saldırı, mahremiyete dikkat edilmemesi, iftira atılması, hakaret edilmesi ve yalan rüzgarı estirilmesi vatandaşların iletişim akışını ve haberleşme özgürlüğünü de tehdit ediyor. Her gün yeni bir provokasyon ile karşılaşyoruz. Dolayısıyla buradaki açık giderilmediği sürece herkes için büyük bir risk var. **K**

Denetleme Kimin Elinde Olmalı?

Bu minvalde bakıldığında dijital medyada denetleme işinin kimin elinde olması gerektiği de ayrı bir tartışma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyleyse bu konuyu teknolojik ve sosyolojik olarak iki boyutta ele almamız gerekiyor. Teknolojik boyutuna bakıldığında, az önce ifade edilen tehlikelere karşı vatandaş korumak üzere devletin ilgili kurumları, erişim kısıtlamaları getirerek tabiri caizse kaynağı ortadan kaldırma fiilini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Bu anlamda hassasiyet gösteren devlet mekanizmaları, kaynağın içeriği kaldırmasıyla ilgili tasarrufta bulunmasını talep ediyor, söz konusu talep karşılanmazsa içeriğin bulunduğu kanala erişimi engelleyebiliyor.

Fakat işin sosyolojik boyutuna bakıldığında ise aslında o alanda bir boşluk olduğu görülmektedir. Bu sefer, bir kamusal alan olarak sosyal medyada bağımsızlık söylemlerinin zedelendiğine ilişkin bir algı oluşturuluyor. Halbuki devlet, vatandaşın yalnız fiziki değil sosyal güvenliğini de korumalıdır.

Sosyal Medya Boşluk Kaldırmaz

Türkiye'de erişime açık ve sık kullanılan sosyal medya platformlarının, ülkelerin sosyal ve kültürel durumlarını

Türkiye'de erişime açık ve sık kullanılan sosyal medya platformlarının, ülkelerin sosyal ve kültürel durumlarını dikkate alarak yayın politikalarını gözden geçirmelerini sağlayacak hem ulusal hem de uluslararası olmak üzere daha geniş kapsamlı regülasyonlara ihtiyaç olduğu görülmektedir.